

Baroko a Klasicismus

Donatello
David

David
Michelangelo

David
Bernini

Gian Lorenzo Bernini – sochař, architekt, malíř

https://cs.wikipedia.org/wiki/Bazilika_svat%C3%A9ho_Petra

Caravaggio

Caravaggio
St. Matthew e l'angelo
1614
Olio su tela, 111 x 81 cm
L. acc. 18 cm

Caravaggio
St. Matthew e l'angelo
1614
Olio su tela, 111 x 81 cm
L. acc. 18 cm

Klasicismus (vzniká v polovině 18. stol.)

- Začal v období vlády Ludvíka XV. a pokračoval za Ludvíka XVI., je to období Velké francouzské revoluce a vrcholí v napoleonském empíru.
- Je to umělecký směr, který se inspiroje především antickými vzory a zdůrazňuje střízlivý rozum, uměřenost a jasný, pravidelný řád. Vznikl v polovině 18. století jako reakce na citové až vášnivé baroko.

- Doba osvícenského absolutismu
- Stal se slohem osvíceneckých panovníků.
(Ludvík XVI., Josef II.)
- Pro další vlnu klasicismu, kterou přinesl Napoleon Bonaparte a napoleonské války se užívá označení **empír** (z franc. *empire*, císařství).
- Ve druhé polovině 19. století se klasicistní architektura stala slohem běžné městské výstavby a ve 20. století se několikrát vrátila jako výraz pevnosti a síly i jako sloh diktátorských a totalitních režimů.

- reakce na citově působivé baroko s velkými tématy lidské naděje a touhy, ale také utrpení a smrti, i na hravé a ozdobné rokoko.
- zdůrazňuje střízlivý rozum, racionalitu, uměřenost a strohý až přísný, ale srozumitelný, řád.
- Podobně jako renesance hledal klasicismus inspiraci zejména v antice, odkud spisovatelé, malíři a sochaři čerpali i svá témata, kdežto architekti přebírali mnoho prvků klasické architektury.
- Klasicismus svazuje uměleckou tvorbu poměrně přísnými pravidly - tak jako řecká architektura - protože je přesvědčen, že právě v této strohé uměřenosti je trvalá, nadčasová krása.

- Největším myslitelem období klasicismu byl Immanuel Kant.
- Mír, bezpečí a prosperita vyžadují pevný veřejný řád a silného panovníka, který jej dokáže prosadit. Proto se diktátorské režimy 20. století opakovaně vracely k různým vyprázdněným formám klasicismu, například v architektuře italského fašismu, nacismu i v socialistickém realismu 50. let 20. století.

Architektura

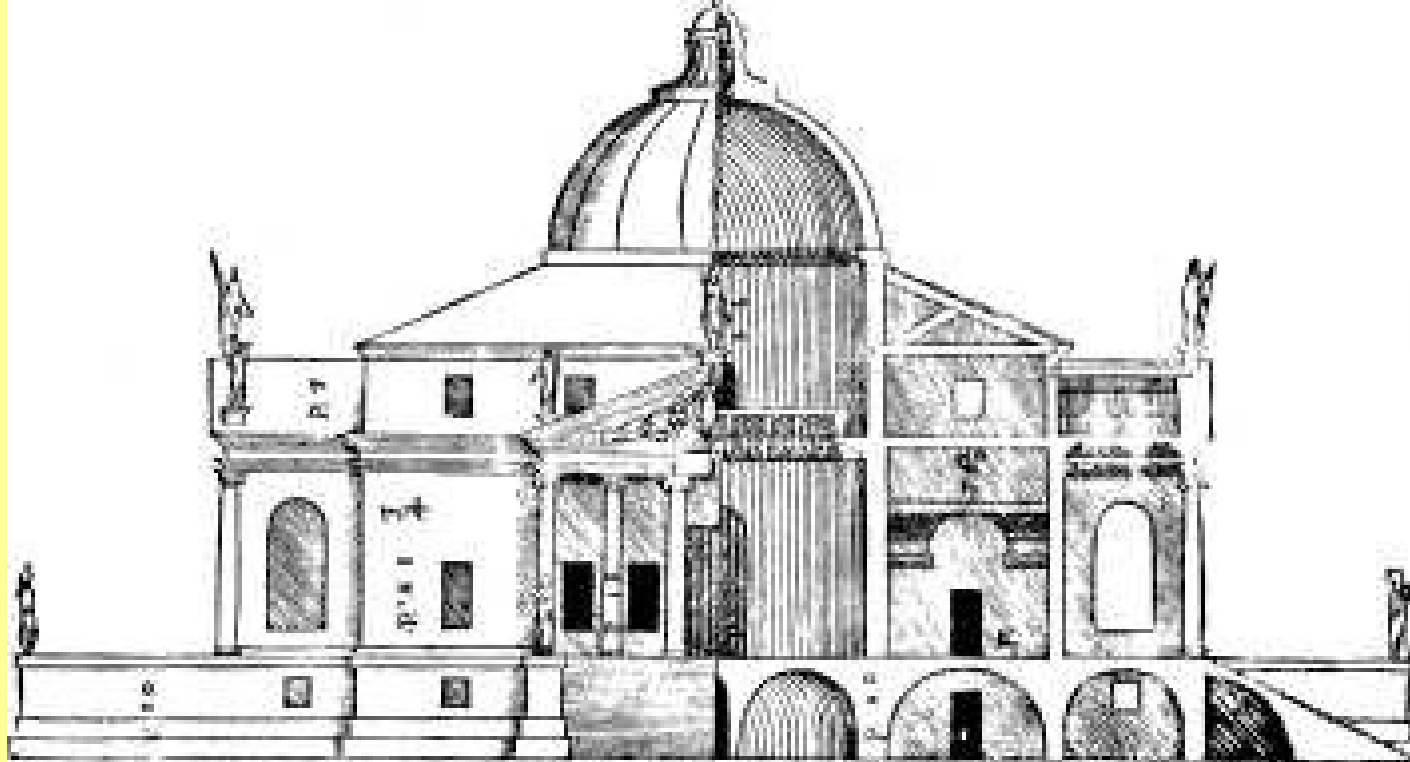
- Nejnápadněji se klasicismus projevoval v architektuře, kde navázal na **renesanční architekturu Andrea Palladia (1508 – 80)**.
- **Palladio** - italský pozdně renesanční architekt a teoretik architektury. Často je považován také za nejvlivnější osobnost v historii západní architektury a v jeho spojení mluvíme také palladianismu.

Vila Rotonda

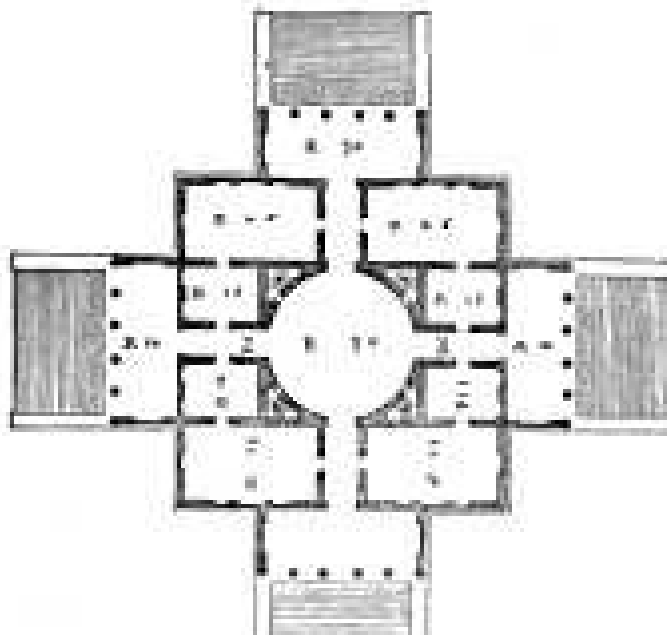

- [https://cs.wikipedia.org/wiki/Andrea_Palladio#/media/File:Villa_Rotonda_side\(2\).jpg](https://cs.wikipedia.org/wiki/Andrea_Palladio#/media/File:Villa_Rotonda_side(2).jpg)

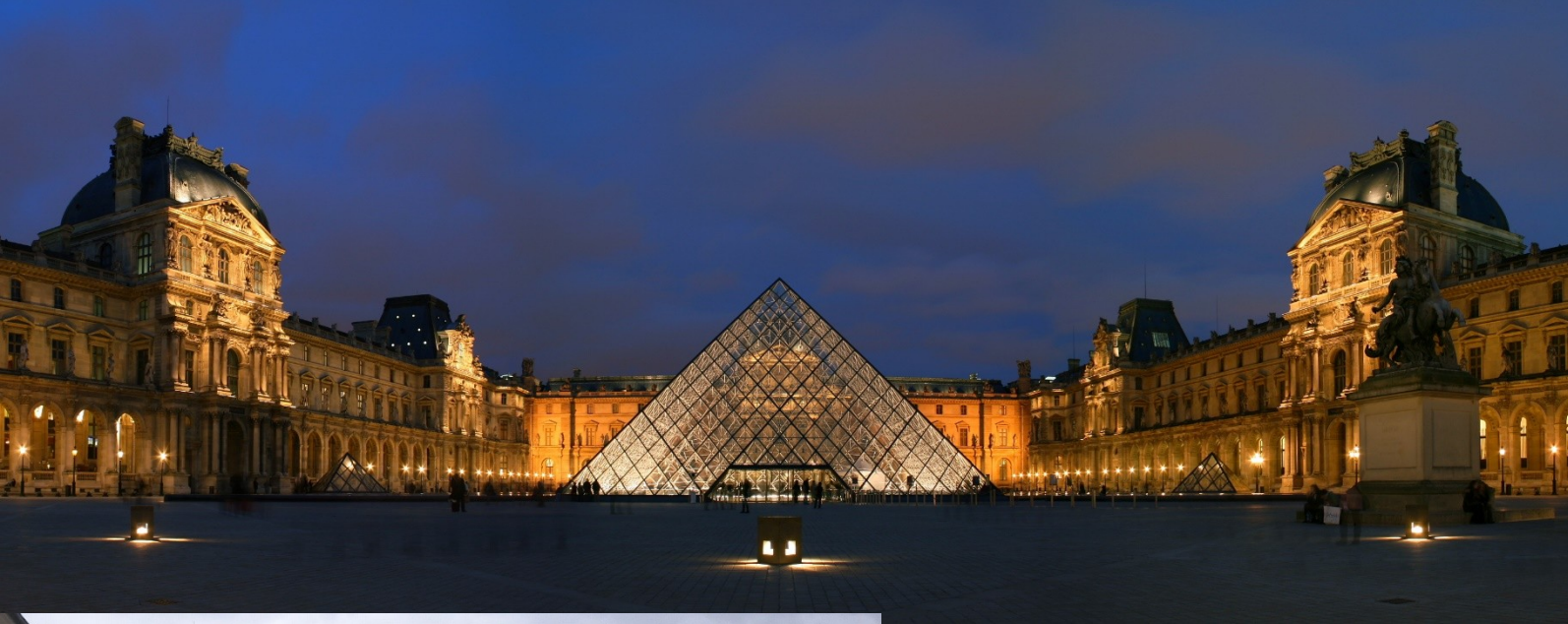
- Kruhová vila u Vicenzy.
- Má 4 stejné strany, každou s portálem ve tvaru chrámové fasády. seskupené kolem centrální síně.
- Touha po novotě se setkala s běžným architektonický účelem (těžké na obývání).

https://cs.wikipedia.org/wiki/La_Rotonda#/media/File:PaladioRotondaPlan.jpg

- Stavby jsou pravidelné, mají přímé a čisté linie, často mohutná sloupořadí a trojúhelníkové štíty a poměrně střídmou výzdobu, takže působí strohou vznešeností a mohutností.
- Staví se především paláce (např. pařížský Louvre nebo Černínský palác v Praze) a veřejné budovy (Stavovské divadlo v Praze).
- Od druhé poloviny 19. století se ve schematickém neoklasicistním slohu staví celé obytné čtvrti velkých měst (velká část Paříže, Vídně, Budapešti, centrum Brna a většiny českých měst).

- Jiným typickým příkladem klasicistní architektury jsou francouzské parky a zahrady s přísně geometrickým plánem, symetrickým systémem cest, altánů a alejí, kde jsou keře a stromy sestříhány do geometrických tvarů. (U nás Lednice)

Malířství

- V první fázi si umělci často volí témata z klasického starověku.
- Od Francouzské revoluce i vážná a hrdinská témata ze současnosti – revoluce dala podnět k zobrazování hrdinských námětů.
- Vedoucím umělcem byl J.L. David – oficiální umělec revoluční vlády, navrhoval i kostýmy a kulisy pro propagandistické slavnosti.

Jacques-Louis David

Maratova smrt

- Marat zavražděn fanatickou mladou ženou ve vaně – namalován jako mučedník.
- Malíř se držel podrobností z policejního záznamu.
- Studoval řecké a římské sochařství a naučil se kreslit svaly lidského těla.
- Naučil se také vynechávat detailů, které nejsou podstatné pro dosažení účinku. – žádné nesourodé barvy a složité perspektivná zkratky.

- <https://khanovaskola.cz/video/42/314/1675-david-liktori-prinasejici-brutovi-mrtvoly-jeho-synu-1789>

Francisco Goya

- Jeho ***Skupinka na balkóně*** je dokladem, že se na rozdíl od Davida nezřekl mistrovství ve prospěch klasické vznešenosti.

- Vynikli v portrétech – realistické zobrazení – odhalení veškeré samolibosti, hrabivosti a prázdnoty.
- Král Ferdinand VII. 1814

(olej na plátně, Prado, Madrid)

- Goya prosazoval svou nezávislost na konvencích minulosti.
- Tvořil mnoho leptů – nová technika akvatinta – leptání linií i stínů.
- Nejsou ilustracemi biblických či historických příběhů. Některé jsou obžalobou hlouposti, krutosti a zpátečnictví. Jiné znázorňují jeho noční můry.

- <https://khanovaskola.cz/video/41/231/554-goya-saturn-pozirajici-sveho-syna-1821-23>

J. A. D. Ingres

- absolutní přesnost
= kresba dle
modelu
- Někteří
současníci
pokládali za
nesnesitelné
- Žena po koupeli
1808

J.A.D.Ingres
Pramen

Rokoko

Následuje / spoluprobíhá s klasicismem a od klasicismu do značné míry odvrací.

Francois Boucher
Diana po koupeli

Jean-Honoré Fragonard
Šťastné náhody houpačky

- <https://khanovaskola.cz/video/42/313/365-jean-honore-fragonard-houpacka-1767>
- <https://khanovaskola.cz/video/42/313/1815-francois-boucher-venuse-utesujici-milacka-1751>

Zdroje:

- https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/00/Louvre_2007_02_24_c.jpg
- https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cern%C3%ADnsk%C3%BD_pal%C3%A1c
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Stavovsk%C3%A9_divadlo
- <http://www.vylety-zabava.cz/tipy-na-vylet/jizni-morava/661-od-zamku-lednice-na-januv-hrad-s-plavbou-na-lodickach>
- https://br.wikipedia.org/wiki/Restr:Goya_maya_balcon.jpg
- http://www.wikiwand.com/cs/%C5%A0pan%C4%9Blsko_v_19._a_n_a_po%C4%8D%C3%A1tku_20._stolet%C3%AD
- <http://oldm.cz/2015/04/workshop-francisco-de-goya-a-jeho-techniky-leptu/>